

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Aile Yaşam Doyumu ve Akademik Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi

Ahmet Dünder EREN¹, Ahmet Rasim PEKER², Rabia ERBAŞ³, Amine ATAÖĞLU⁴

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat. <https://orcid.org/0000-0002-6919-5454>

²Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat. <https://orcid.org/0009-0005-9628-0055>

³Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat. <https://orcid.org/0009-0006-7929-8090>

⁴Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat. <https://orcid.org/0009-0002-5350-9209>

To cite this article/ Atıf için:

Eren, A. D., Peker, A. R., Erbaş, R. ve Ataoğlu, A. (2023). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde aile yaşam doyumu ve akademik özgüven düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 99-117.

Özet

Aile yaşam doyumu, aile içerisindeki duygusal atmosferin varlığı ve içeriğiyle ilişkilendirilmektedir. Akademik özgüven ise bireyin kendisini olduğu gibi kabul etmesi, öz saygısının yüksek olması ve öz yeterliliğinin yüksek olmasıyla ilişkilendirilmektedir. Bu çalışma, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin aile yaşam doyumu ile akademik özgüven arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bir araştırmanın önemini vurgulamaktadır. Araştırma, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik hayatlarında aile yaşam doyumunun ne kadar etkili olduğunu belirlemeyi hedeflemektedir. Araştırma nicel bir çalışma olarak planlanmış olup, Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden oluşan bir örneklem grubu kullanılacaktır. Veri Toplama Araçları: kişisel bilgi formu, Aile Yaşam Doyumu Ölçeği ve Akademik Özgüven Ölçeği kullanılmıştır. Aile Yaşam Doyumu Ölçeği: Bu ölçek, Barraca, Yarto ve Olea tarafından geliştirilmiş ve Türkçe uyarlaması Taşdelen-Karçkay tarafından yapılmıştır. Ölçek, tek faktörlü olup 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin çift kutuplu ve tek kutuplu olmak üzere iki formu bulunmaktadır. Akademik Özgüven Ölçeği: Ölçek beş boyutlu olup, 25 maddeden oluşmaktadır. Veriler Google form üzerinden çevrimiçi anket yoluyla toplanmıştır. Kayıp verilerin olup olmadığı kontrol edildikten sonra SPSS statistics 26 programına aktarılan verilerin üzerinde istatistiksel analizler uygulanmıştır. Verilerin analizinde, verilerin normal dağılımı gösterdiği tespit edilmesi sonucunda T-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) analizi kullanılmıştır. Ölçekler ile yapılan analizler sonucunda cinsiyet, ailenin yaşadığı şehirde okuma durumu ve anne eğitim durumu değişkenlerinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Yaş, bölüm, baba eğitim durumu ve sosyo-ekonomik durum değişkenlerinde anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Anlamlı farklılık bulunan boyutlar için Gabriel testi uygulanmıştır. Aile yaşam doyumunun, akademik özelliklerin belirli yönleriyle bağlantılı olması, bireylerin aile içindeki memnuniyet düzeylerinin, akademik özgüveni etkileyebileceği fikrini ortaya koymaktadır.

2023

Anahtar kelimeler: Aile Yaşam Doyumu, Akademik Özgüven, Öz-yeterlilik, Motivasyon

Investigation of Family Life Satisfaction and Academic Self-Confidence Levels in Faculty of Sport Sciences

Abstract

Family life satisfaction is associated with the presence and content of the emotional atmosphere within the family. Academic self-confidence, on the other hand, is linked to an individual's self-acceptance, high self-esteem, and a strong sense of self-efficacy. This study emphasizes the importance of examining the relationship between family life satisfaction and academic self-confidence among students in the faculty of sports sciences. The research aims to determine how influential family life satisfaction is in the academic lives of students in the faculty of sports sciences. Planned as a quantitative study, the research will utilize a sample group consisting of students from the Yozgat Bozok University Faculty of Sports Sciences. Data Collection Tools: A personal information form, Family Life Satisfaction Scale, and Academic Self-Confidence Scale were used. Family Life Satisfaction Scale: This scale, developed by Barraca, Yarto, and Olea, has been adapted into Turkish by Taşdelen-Karçkay. The scale is unifactorial and consists of 27 items. The scale has two forms: bipolar and unipolar. Academic Self-Confidence Scale: The scale is five-dimensional and consists of 25 items. Data were collected via an online survey using Google Forms. After checking for missing data, statistical analyses were conducted on the data transferred to the SPSS Statistics 26 program. In the analysis of the data, T-tests and one-way analysis of variance (ANOVA) were used upon confirming the normal distribution of the data. Analyzing the scales, no significant differences were found in terms of gender, the city where the family resides and their educational status, and mother's educational status. However, significant differences were found in age, department, father's educational status, and socio-economic status. Gabriel's test was applied for dimensions where significant differences were found. The association of family life satisfaction with specific aspects of academic characteristics suggests that individuals' levels of satisfaction within the family might influence academic self-confidence.

2023

Keywords: Family Life Satisfaction, Academic Self-Confidence, Self-efficacy, Motivation

GİRİŞ

Kişinin hayata gözlerini açtığı andan itibaren içinde bulunduğu, ona yaşamını devam ettirmesi için bakımın ve desteğin verildiği, toplumdaki değer, ahlaki yargılar ve sosyalleşmenin temellerinin atıldığı yer, ailedir (Bayer, 2013). Dönemlere ve kültürlerde aile kurumunun tanımı farklı olmakla birlikte insan zihninde yerleşik bir aile tanımı bulunmaktadır (Pehlivan, 2017). Aile, iki farklı cinsiyetten insanın duygusal ve fiziksel birliktelik dengesinin gereği ve sonucudur. Çoğalmayı da içerisine barındırarak toplumun devamlılığını sağlayan aile kurumu, yasalar çerçevesinde korunmaktadır (Ayan, 2011). Aile, üyelerinin fonksiyonlarını aktif şekilde karşılayarak ve içinde bulunduğu topluma uygun bireyler yetişmesine destek veren, emek harcayan ilk çevredir (Dil ve Bulantekin, 2011).

Ekolojik sistem bakış açısına göre birey, içerisinde bulunduğu sosyal – kültürel, duygusal ve fiziksel atmosferden etkilenebilmektedir. Bu bağlamda anne-babanın fizyolojisi ve psikolojisi içinde bulunduğu kültürden etkileneceği için yaşamdan aldığı tatmin, öncelikle kendi hayatı sonra aile çevresi ve çocuklarını etkileyebilir (Yetim, 1991; Fakirullahoğlu, 2016). Bu açıdan bakıldığında çocukların yaşam kalitesi ya da iyi olma hali, aile üyelerinin yaşam doyumlarından etkilenebilir (Larson ve Holman, 1994).

Sistem işleyişini sürdürürken tüm aile üyelerinin mutlu olmaları ve yaşamlarına anlam katabilmeleri önem taşımaktadır. Çünkü bireyler sistem içerisinde benliklerini oluştururken algıladıkları doyum yaşamlarını şekillendirmektedir (Dağlı ve Baysal, 2016). Sistem içerisinde üyelerin algıladıkları doyum düzeyleri arttıkça, buna bağlı olarak olumlu, yapıcı duygu durumlarını daha fazla yaşayacaklardır (Seligman, 2007). Toplumdaki genel geçer kültürel değerleri, norm, inanç ve yasa gibi sistemleri, bireylerin tutumlarını, yaşam stillerini, toplumsal ve gelir özelliklerini içeren makrosistemde çocuk doğrudan etkilenme de belirlenen bu genel çevre ailenin yaşam tarzı ve çocuğu için belirlediği standartları etkilemektedir. Tüm sistemleri kapsayan kronosistemde ise, aile üyelerinin deneyim ve davranışlarını zaman içinde değişen tarihsel olaylar ve çevresel koşulların etkilemesi söz konusudur (Bronfenbrenner, 1994). Dengeli duygusal ve toplumsal etkileşimin güçlü olduğu aile ortamlarında yeterli güven ve sevgi içinde büyüyen çocuklar yaşam için gerekli deneyimlerin provasını yapabilmektedir (Yavuzer, 1992).

Doyum kavramı, organizmanın temel biyolojik ve psikolojik ihtiyaçların karşılanması ile ulaşılan denge durumunun yeniden kurulması olarak tanımlanmaktadır (Budak, 2000). Bireyin şu anki yaşamından algıladığı doyum, geçmişinden algıladığı doyum ile gelecekte beklediği doyum ve hayatını değiştirme isteğiyle yakınlarının onun yaşamı hakkındaki görüşleri yaşam doyumunu içermektedir (Akyol, 2013).

İlk kez Neugarten ve arkadaşları tarafından ortaya atılan yaşam doyum kavramı, bireyin beklentileri ile o anki var olan durumunu karşılaştırması sonucunda elde ettiği verilere ne kadar ulaştığını bilişsel olarak değerlendirmesi anlamına gelmektedir (Neugarten, Havighurst ve Tobin, 1961). Aile; yaşamlarını bir arada yürüten bireylerden oluşan, türün devamlılığını sağlayan, cinsel ilişkilerin düzenlenmesini sağlayan, bireyleri toplumsal hayata hazırlayan ve anne-baba ve çocuklardan oluşarak içten, sıcak ve güvenli ilişkilerin kurulduğu toplumsal bir kurumdur (Ozankaya, 1996).

Aile Yaşam Doyumunu Etkileyen Faktörler Ailedeki üyelerin her birinin yaşam doyumları, ailenin içindeki bireylerin yaşam kalitesine de tesir etmektedir (Dağlı ve Baysal, 2016). Ekolojik yapı çocuğa, yaşama dair deneyimler kazanmasını sağlayabilir ya da hiçbir zaman unutamayacağı ilk olumsuz deneyimlerini de yaşatabilir (Swick ve Williams, 2006). Aile sistemleri hem kendi alt sistemleri ile hem de kendisi dışındaki alt sistemlerle paylaşımlarda bulunmakta, birbirlerini desteklemekte ve bilgi alışverişinde bulunmaktadır. Böylece aile fonksiyonelliğini devam ettirmektedir (Mavili-Aktaş, 2004). Aile yaşam doyumuna etki eden etmenler arasında cinsiyet faktörleri, iş yaşamı, eğitim deneyimi, toplumsal ilişkiler olarak ele alınmıştır (Aykaç, 2019). Aile yaşam doyumunu; bireylerin aile yaşamından beklentileriyle elinde olanların karşılaştırılmasıyla elde edilen durum ya da sonuçtur (Haybron, 2004). Aile yaşam doyumunu, aile içerisinde hakim olan duygusal atmosferin varlığı ve içeriği olarak ifade edilebilir (Çalışkan, Toker ve Özbay, 2017).

Akademik özgüven, bireyin kendisini olduğu gibi kabul etmesi, kendisini değerli bir kişi olarak görmesi ve öz saygısının yüksek olması gibi durumlardan daha ziyade, öz yeterliliğinin yüksek olması ya da bu algının olumlu olması ile alakalıdır (Başoku ve Doğan, 2005). Özgüvenli olan birey, kendisi ile barışıktır ve kendisini olduğu haliyle kabul etmektedir. Ancak bu durum bireyin olumsuz özelliklerini yok saydığı anlamı da taşımamaktadır. Özgüveni yüksek olan bireyler, yaşamış oldukları hem olumlu hem de olumsuz durum, duygu ve özelliklerin farkındadır. Bunları yok saymak veya hayıflanmak yerine bunlarla yüzleşmeyi tercih etmekte ve kendisine ait nesnel bir değerlendirme yapmaktadır (Vealey, 1986). Özgüveni olan öğrenciler, yeteneği ve anlayışı konusunda takdir edilme isteğine karşılık yanlış izlenimlerden, hayal kırıklığından ve umutsuzluktan kaçınmaktadırlar (Sadeghi, Niayfar, Azizi ve Nejad, 2016).

Akademik özgüven, önceki başarılarından beslenmekle birlikte, sonraki başarılarında da değişiklik yaratma gücüne sahip motivasyonel özellikler taşır (Byrne, 1984). Özgüvenli olan birey, kendisi ile barışıktır ve kendisini olduğu haliyle kabul etmektedir. Ancak bu durum bireyin olumsuz özelliklerini yok saydığı anlamı da taşımamaktadır. Özgüveni yüksek olan bireyler, yaşamış oldukları hem olumlu hem de olumsuz durum, duygu ve özelliklerin farkındadır. Bunları yok saymak veya hayıflanmak yerine bunlarla yüzleşmeyi tercih etmekte ve kendisine ait nesnel bir değerlendirme yapmaktadır (Vealey, 1986). Bir diğer açıklamada ise akademik özgüven kavramı, bireyin belirli bir alandaki eğitsel uğraşa yönelik olarak kendisinin diğer kişilere oranla ne kadar ve ne ölçüde yeterli olduğu ile ilgili düşünce ve algılamaları olarak kabul edilmektedir (Arseven, 1986; Saracaloğlu ve Varol, 2007).

Akademik özgüvenin olumlu olarak gelişmesi için bireylerin başarı gereksinimlerinin karşılanması ve aynı zamanda da bireyin kendisine uygun olan eğitim yaşantıları ile karşılaşması gerekmektedir (Senemoğlu, 2007). Bu doğrultuda akademik özgüvenin geçmişteki başarılarından ve yaşantılardan doğrudan etkilendiği görülmektedir (Nazlıççek, 2007). Bu doğrultuda hem akademik başarıyı arttırmak için akademik özgüven kazandırılması gerektiği hem de daha sonra sergilenecek olan başarı düzeyini yükseltmek ve bu başarının kararlılık ve süreklilik kazanmasına katkı sunmak için akademik özgüvenin kazandırılması gerektiği görülmektedir (Şen, 2018).

Spor, öğrencilerin boş vakitlerini ve serbest zamanlarını daha iyi bir biçimde değerlendirmelerine, akademik yoğunluktan uzaklaşarak yeni sosyal ortamlar oluşturmalarına katkı sunmaktadır (Şirinkan, 2002).Düzenli olarak fiziksel aktivitede bulunmak, bireylerin kendilerini daha iyi ifade etmelerine ve kendilerine olan güvenlerinin artmasına etki etmektedir (Gür ve Küçüköğlü, 1992).

Araştırmanın amacı

Bu bağlamda yapılacak olan bu çalışmada spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde aile yaşam doyumunun akademik özgüvene etkisini inceleyerek öğrencilerin derslere olan başarısını, derslere katılımlarının aile yaşam doyumu ile olan katkılarının ve zararlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın önemi

Bu çalışmanın, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin aile yaşam doyumu ile akademik özgüveninin incelenmesiyle öğrencilerinin akademik hayatında ne derece etkili olduğunun ortaya konulması açısından spor bilimleri literatürüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileriyle sınırlıdır. Araştırmanın veri toplamada ilk kısımda kişisel bilgi formu ile demografik veriler toplanırken. İkinci kısmı Aile yaşam doyumu ölçeği ve üçüncü kısmı akademik özgüven ölçeğiyle toplanacak şekilde sınırlandırılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma nicel bir çalışma olup, araştırmanın evrenini spor bilimleri fakültesi öğrencileri oluşturacaktır. Örneklem grubunu ise, Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin oluşturması planlanmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmamızın çalışma grubu olarak Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden 150 katılımcının çevrimiçi ortamda hazırladığımız formlara verdikleri cevaplar sonucunda elde ettiğimiz verilerle araştırmamızın bulguları sağlanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Örneklem grubundaki spor bilimleri fakültesinde okuyan bireylerin demografik bilgilerini içeren kişisel bilgi formu, Aile yaşam doyumu ölçeği ve Akademik özgüven Ölçeği uygulanacaktır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu”, araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri (cinsiyet, bölüm, yaş, bulunduğunuz il, anne-baba eğitim durumu, sosyo-ekonomik durum) hakkında veri toplamak amacıyla oluşturulmuştur.

Aile Yaşam Doyumu Ölçeği

Barraca, Yarto ve Olea tarafından 2000 yılında geliştirilen Aile Yaşam Doyumu Ölçeğini Taşdelen-Karçkay tarafından Türkçe uyarlaması (2016) yapılmıştır. İlk olarak ölçeği geliştiren yazardan izin alınmış, Türkçe 'ye uyarlama çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı. 95 bulunmuştur. Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları. 48 ile. 75 arasında değişmekte olan değerleri içermektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum indeksi IFI = .90, CFI = .90, GFI = .85, AGFI = .90 ve RMSEA = .07 olarak hesaplanmıştır. Aile yaşam doyumu ölçeği 14-45 yaş aralığında uygulanabilen tek faktörlü 27 maddeden oluşmaktadır, 14 maddesi (2, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 25, 27) ters maddedir ve tersine maddelerde tersine puanlama yöntemi kullanılır. En düşük puan 27 en yüksek puan ise 135'dir. Ölçeğin çift kutuplu ve tek kutuplu olmak üzere iki uygulama formu bulunmaktadır. Ölçeğin 5'li likert tipi çift kutuplu ve tek kutuplu olmak üzere iki tane formu bulunmaktadır. Katılımcılardan "Biraz", "Az", "Orta", "Çok", "Tamamen" seçeneklerinden kendisine uygun olanı seçmesi istenmiştir. Yapılan çalışmada tek kutuplu form kullanılmıştır. Ölçekten yüksek puan alınması durumunda bireyin aile yaşam doyumunun yüksek olduğunu göstermektedir (Taşdelen-Karçkay, 2016: 631- 638).

Akademik Özgüven Ölçeği

Akademik Özgüven Ölçeği (AÖÖ) yapı geçerliği AFA ve DFA yöntemiyle incelenmiştir. Ölçek 5 boyut ve 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı=.918 (KMO>.60), Bartlett's Sphericity $\chi^2= 3106.442$ ($p<.001$, $sd=300$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. AFA sonucunda ölçeğin beş boyutlu olduğu ve boyutlardaki maddelerin faktör yük değerlerinin. 44-.81arasında değiştiği tespit edilmiştir. Ölçeğin DFA analiz sonucu beş boyutlu model için uyum indeks değerleri ($\chi^2=493,36$, $sd=265$, $\chi^2/sd=1.86$, $p=0.00$, $RMSEA = .058$, $SRMR = .05$, $GFI = .87$, $CFI = .97$, $NNFI = .97$, $IFI = .97$, $RFI = .93$) olarak bulunmuştur. Ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı. 92 olarak bulunmuştur. Düzeltilmiş madde toplam korelasyonu t-testi sonucunda alt-üst %27'lik grup karşılaştırmalarında bütün maddelerin anlamlı olarak farklılaştığı ($p<.001$) görülmüştür. Ölçek test tekrar test güvenilirliği $p<.00$ anlamlı ve $r=.95$ bulunmuştur. Ölçeğin iki yarı test güvenilirliği incelemesinde Spearman-Brown Katsayısı ise .86 olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Ölçek formunu yanıtlayan sporcu öğrencilere ilişkin bulgular

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Erkek	94	62.7
	Kadın	56	37.3
Yaş	17-20 Yaş	48	32.0
	21-23 Yaş	69	46.0
	24-26 Yaş	24	16.0
	27 Yaş Ve Üzeri	9	6.0
Bölüm	Beden Eğitim Ve Spor Öğretmenliği	27	18.0
	Antrenör Eğitimi	37	24.7
	Spor Yöneticiliği	86	57.3
Ailenizin yaşadığı şehirde mi okuyorsunuz?	Evet	48	32.0
	Hayır	101	67.3
	Kayıp Veri	1	.7

Anne Eğitim Durumu	İlkokul	53	35.3
	Ortaokul	48	32.0
	Lise	37	24.7
	Önlisans	9	6.0
	Lisans	2	1.3
	Lisansüstü	1	.7
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	40	26.7
	Ortaokul	29	19.3
	Lise	50	33.3
	Önlisans	17	11.3
	Lisans	14	9.3
	Lisansüstü	1	.7
Sosyoekonomik Durum	Düşük	18	12.0
	Orta	119	79.3
	Yüksek	12	8.0
	Kayıp veri	1	.7
	Toplam	150	100

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların demografik özelliklerini ve grup dağılımlarını göstermektedir. İlk olarak, cinsiyet değişkenine dayalı olarak, katılımcıların yüzde kaçının erkek 94 (%62.7) ve kadın 56 (%37.3) olduğunu göstermektedir. Yaş değişkenine göre, katılımcıların yaş gruplarına dağılımı incelenmiş; 17-20 yaş grubunun 48 (%32.0), 21-23 yaş grubunun 69 (%46.0), 24-26 yaş grubunun 24 (%16.0) ve 27 yaş ve üzeri grubunun 9 (%6.0) oranları verilmiştir. Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği 27 (%18.0), Antrenör Eğitimi 37 (%24.7) ve Spor Yöneticiliği 86 (%57.3) gibi farklı bölümlere dağılımı gösterilmiştir. Ailenizin yaşadığı şehirde okuma durumuna dayalı olarak, evet 48 (%32.0) ve hayır 101 (%67.3) şeklinde bir dağılım gözlemlenmiştir.

Ölçeklerin boyutlarının çarpıklık ve basıklık katsayıları tablo 2 'de verilmiştir.

Tablo 2. Aile Yaşam Doymu Ölçeği Ve Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının Çarpıklık ve Basıklık Katsayısı Değerleri

	N	\bar{X}	Ss	Çarpıklık Katsayısı	Basıklık Katsayısı
Aile Yaşam Doymu Ölçeği	150	121.77	32.80	-.525	-.286
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	150	28.51	5.13	.126	.423
Akademik Sosyal Yeterlik	150	18.22	3.56	.003	-.195
Akademik İtibar	150	14.43	2.87	-.049	.025
Akademik Motivasyon	150	14.10	3.03	-.060	.250
Akademik Sosyal Doym	150	13.39	3.13	.559	-.410
Akademik Özgüven Ölçeği	150	88.66	14.70	.590	.133

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin aile yaşam doymu düzeyinin ($\bar{X}=121,77$) ve akademik özgüven düzeyinin($\bar{X}=88,66$) olarak tespit edilmiştir. Tabachnick ve Fidell'e göre değişkenlerin basıklık çarpıklık değerlerine ilişkin sonuçların +1.5 ile -1.5 arasında olması normal dağılım göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Araştırma konusu kavramların çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,5 ile -1,5 arasında olduğu için dağılım normal olarak kabul edilir.

Verilerin Analizi

Araştırma amacı neticesinde elde edilen veriler ilk olarak kişisel bilgisayara kaydedilmiştir. Kayıp verilerin olup olmadığı kontrol edildikten sonra SPSS statistics 26 programına aktarılan verilerin üzerinde istatistiksel analizler uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ortalama, frekans ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım sergileyip sergilemediğini belirlemek için çarpıklık ve basıklık katsayısına bakılmıştır. Fark analizleri için

her bir alt ölçeğin bağımsız değişkenlerin kategorilerinde dağılımının normalliği incelenmiştir. Verilerin normal dağılım sergilediği ortaya çıktıktan sonra iki kategoriden oluşan değişkenler için bağımsız gruplar için t testi, üç veya daha fazla kategoriden oluşan değişkenler için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Varyans analizinde anlamlı farklılığın saptandığı durumlarda farkın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi için Scheffe testinden yararlanılmıştır. Sporda prososyal-antisosyal davranışlar ile psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek için Pearson's Korelasyon analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde aile yaşam doyumu ile akademik özgüven düzeylerinin istatistiksel analizler sonucunda elde edilen verilerin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının cinsiyet değişkenine göre yapılan T-testi tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre Aile Yaşam Doyumu Ölçeği ile Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının T-Testi Bulguları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss.	t	p
Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	Erkek	94	122.28	31.75	.248	.805
	Kadın	56	120.91	34.75		
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	Erkek	94	28.47	5.26	-.107	.915
	Kadın	56	28.57	4.95		
Akademik Sosyal Yeterlik	Erkek	94	18.17	3.95	-.272	.786
	Kadın	56	18.32	2.82		
Akademik İtibar	Erkek	94	14.32	2.94	-.569	.570
	Kadın	56	14.60	2.78		
Akademik Motivasyon	Erkek	94	14.31	2.90	1.148	.253
	Kadın	56	13.73	3.22		
Akademik Sosyal Doyum	Erkek	94	13.55	3.29	.809	.420
	Kadın	56	13.12	2.84		
Akademik Özgüven Ölçeği	Erkek	94	88.85	15.60	.198	.843
	Kadın	56	88.35	13.19		

Tablo 3'e göre katılımcıların cinsiyet değişkenine göre aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0,05$).

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının ailenin yaşadığı şehirde okuma durumu değişkenine göre yapılan T-testi tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Ailenin Yaşadığı Şehirde Okuma Durumu Değişkenine Göre Aile Yaşam Doyumu Ölçeği ile Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının T-Testi Bulguları

	Ailenin yaşadığı şehirde okuma	N	Ort.	Ss.	t	p
Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	Evet	48	124.47	29.43	.651	.516
	Hayır	101	120.72	34.43		
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	Evet	48	28.68	5.15	.214	.831
	Hayır	101	28.49	5.12		

Akademik Sosyal Yeterlik	Evet	48	18.00	3.33	-.520	.604
	Hayır	101	18.32	3.69		
Akademik İtibar	Evet	48	14.06	2.96	-1.154	.250
	Hayır	101	14.64	2.82		
Akademik Motivasyon	Evet	48	13.93	2.83	-.508	.612
	Hayır	101	14.20	3.13		
Akademik Sosyal Doyum	Evet	48	14.00	3.16	1.563	.120
	Hayır	101	13.14	3.07		
Akademik Özgüven Ölçeği	Evet	48	88.68	13.83	-.052	.959
	Hayır	101	88.82	15.15		

Tablo 4'e göre katılımcıların ailenin yaşadığı şehirde okuma durumu değişkenine göre aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0,05$).

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının yaş değişkenine göre yapılan ANOVA testi tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Yaş Değişkenine Göre Aile Yaşam Doymu Ölçeği ile Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

	Yaş	N	Ort.	Ss.	F	p	Gabriel
Aile Yaşam Doymu Ölçeği	17-20 yaş	48	123.18	31.11	.123	.947	
	21-23 yaş	69	120.05	34.38			
	24-26 yaş	24	122.75	33.35			
	27 yaş ve üzeri	9	124.77	32.42			
	Toplam	150	121.77	32.80			
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	17-20 yaş(1)	48	27.47	3.62	3.629	.015	4>1,2
	21-23 yaş(2)	69	28.23	5.79			
	24-26 yaş(3)	24	29.70	5.00			
	27 yaş ve üzeri(4)	9	33.00	4.66			
	Toplam	150	28.51	5.13			
Akademik Sosyal Yeterlik	17-20 yaş	48	17.97	3.31	.833	.478	
	21-23 yaş	69	18.07	3.49			
	24-26 yaş	24	18.54	4.29			
	27 yaş ve üzeri	9	19.88	3.33			
	Toplam	150	18.22	3.56			
Akademik İtibar	17-20 yaş(1)	48	14.12	2.41	2.875	.038	4>1,2
	21-23 yaş(2)	69	14.21	3.03			
	24-26 yaş(3)	24	14.70	3.18			
	27 yaş ve üzeri(4)	9	17.00	2.06			
	Toplam	150	14.43	2.87			
Akademik Motivasyon	17-20 yaş(1)	48	13.41	2.54	2.777	.043	4>1
	21-23 yaş(2)	69	14.10	3.21			
	24-26 yaş(3)	24	14.62	3.04			
	27 yaş ve üzeri(4)	9	16.33	3.04			
	Toplam	150	14.10	3.03			
Akademik Sosyal Doyum	17-20 yaş(1)	48	12.18	2.66	6.341	.000	4,3>1
	21-23 yaş(2)	69	13.40	2.99			
	24-26 yaş(3)	24	15.16	3.44			
	27 yaş ve üzeri(4)	9	15.00	3.12			
	Toplam	150	13.39	3.13			

Akademik Özgüven Ölçeği	17-20 yaş(1)	48	85.18	10.76	3.966	.009	4>1,2
	21-23 yaş(2)	69	88.02	15.46			
	24-26 yaş(3)	24	92.75	16.42			
	27 yaş ve üzeri(4)	9	101.22	15.35			
	Toplam	150	88.66	14.70			

Tablo incelendiğinde aile yaşam doyumu ölçeği ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Akademik özgüven ölçeğinde ise Akademik Sosyal Yeterlik boyutunda yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Akademik Öz-Yeterlik İnancı, akademik itibar, akademik motivasyon, akademik sosyal doyum boyutları ve akademik özgüven ölçeği olan toplam boyutta dahil olmak üzere yaş grupları ile aralarında anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir($p<0,05$).

Akademik özgüven ölçeğinin akademik öz-yeterlilik inancı, akademik itibar ve toplam boyutunda 27 yaş ve üzeri katılımcıların 17 ve 23 yaş arasındaki katılımcılara göre öz-yeterlilik inancının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Akademik motivasyon boyutunda ise 27 yaş ve üzeri katılımcıların motivasyon düzeylerinin 17-20 yaş arasındaki bireylere göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Akademik sosyal doyum boyutunda ise 24-26 yaş ile 27 ve üzeri yaş grubu katılımcıların akademik sosyal doyumlarının 17-20 yaş arası katılımcılara göre yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının bölüm değişkenine göre yapılan ANOVA testi tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Bölüm Değişkenine Göre Aile Yaşam Doyumu Ölçeği ile Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

	Bölüm	N	Ort.	Ss.	F	p	Gabriel
Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği	27	120.11	34.18	.985	.376	
	Antrenör Eğitimi	37	115.94	36.73			
	Spor Yöneticiliği	86	124.80	30.52			
	Toplam	150	121.77	32.80			
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği	27	29.88	5.50	1.784	.172	
	Antrenör Eğitimi	37	28.97	5.68			
	Spor Yöneticiliği	86	27.88	4.70			
	Toplam	150	28.51	5.13			
Akademik Sosyal Yeterlik	Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği	27	18.92	4.12	1.060	.349	
	Antrenör Eğitimi	37	17.62	3.72			
	Spor Yöneticiliği	86	18.26	3.29			
	Toplam	150	18.22	3.56			
Akademik İtibar	Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği	27	15.25	2.85	1.363	.259	
	Antrenör Eğitimi	37	14.27	3.15			
	Spor Yöneticiliği	86	14.24	2.74			
	Toplam	150	14.43	2.87			
Akademik Motivasyon	Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği	27	14.59	3.52	.655	.521	
	Antrenör Eğitimi	37	14.27	3.07			
	Spor Yöneticiliği	86	13.87	2.86			
	Toplam	150	14.10	3.03			

Akademik Sosyal Doyum	Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği	27	14.59	3.41	9.088	.000	3<1,2
	Antrenör Eğitimi	37	14.59	2.81			
	Spor Yöneticiliği	86	12.50	2.89			
	Toplam	150	13.39	3.13			
Akademik Özgüven Ölçeği	Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği	27	93.25	16.97	2.164	.119	
	Antrenör Eğitimi	37	89.72	15.92			
	Spor Yöneticiliği	86	86.76	13.14			
	Toplam	150	88.66	14.70			

Tablo 6 incelendiğinde aile yaşam doyumu ölçeği ile okudukları bölümler arasında aile yaşam doyumu açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Akademik özgüven ölçeği ve boyutları ile bölümler arasında genel olarak akademik öz-yeterlik inancı, akademik sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve akademik özgüven açısından anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Ancak, akademik sosyal doyum boyutuyla bölümler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Akademik sosyal doyum boyutunda ise katılımcıların okudukları bölümler arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Spor yöneticiliği bölümü okuyan katılımcıların akademik sosyal doyum düzeylerinin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü ile antrenörlük bölümü okuyan katılımcılara göre daha düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının anne eğitim durumu değişkenine göre yapılan ANOVA testi tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Aile Yaşam Doyumu Ölçeği ile Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

	Anne eğitim durumu	N	Ort.	Ss.	F	p
Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	İlkokul	53	130,22	34,31	2,097	,069
	Ortaokul	48	111,91	31,33		
	Lise	37	124,13	30,52		
	Önlisans	9	122,44	32,62		
	Lisans	2	88,50	2,12		
	Lisansüstü	1	120,00	.		
	Toplam	150	121,77	32,80		
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	İlkokul	53	29,16	5,81	,369	,869
	Ortaokul	48	28,52	5,23		
	Lise	37	27,78	4,48		
	Önlisans	9	27,77	3,59		
	Lisans	2	28,50	,70		
	Lisansüstü	1	27,00	.		
	Toplam	150	28,51	5,13		
Akademik Sosyal Yeterlik	İlkokul	53	19,01	3,48	1,881	,101
	Ortaokul	48	18,52	3,61		
	Lise	37	17,24	3,26		
	Önlisans	9	17,00	2,82		
	Lisans	2	14,50	9,19		
	Lisansüstü	1	17,00	.		
	Toplam	150	18,22	3,56		
Akademik İtibar	İlkokul	53	14,96	3,15	1,258	,285
	Ortaokul	48	14,54	2,75		
	Lise	37	13,75	2,57		

	Önlisans	9	14,33	2,87		
	Lisans	2	12,50	2,12		
	Lisansüstü	1	11,00	.		
	Toplam	150	14,43	2,87		
Akademik Motivasyon	İlkokul	53	14,79	3,33		
	Ortaokul	48	13,81	2,73		
	Lise	37	13,51	2,97		
	Önlisans	9	14,00	3,12	,950	,451
	Lisans	2	13,50	,70		
	Lisansüstü	1	15,00	.		
	Toplam	150	14,10	3,03		
Akademik Sosyal Doyum	İlkokul	53	13,41	3,47		
	Ortaokul	48	13,58	2,88		
	Lise	37	13,21	3,04		
	Önlisans	9	12,33	2,73	,831	,530
	Lisans	2	17,00	2,82		
	Lisansüstü	1	12,00	.		
	Toplam	150	13,39	3,13		
Akademik Özgüven Ölçeği	İlkokul	53	91,35	16,76		
	Ortaokul	48	88,97	14,60		
	Lise	37	85,51	12,03		
	Önlisans	9	85,44	13,22	,836	,526
	Lisans	2	86,00	8,48		
	Lisansüstü	1	82,00	.		
	Toplam	150	88,66	14,70		

Tablo 7 incelendiğinde Anne eğitim durumuna göre yapılan analizlere göre, aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği toplam boyut ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır.

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının baba eğitim durumu değişkenine göre yapılan ANOVA testi tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Aile Yaşam Doyumu Ölçeği ile Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

	Baba eğitim durumu	N	Ort.	Ss.	F	p	Gabriel
Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	İlkokul	40	125,57	35,54			
	Ortaokul	29	116,89	34,16			
	Lise	50	126,92	33,18			
	Önlisans	17	112,94	25,38	1,145	,338	
	Lisans	14	113,35	26,52			
	Lisansüstü	-					
	Toplam	150	121,77	32,80			
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	İlkokul	40	28,77	5,82			
	Ortaokul	29	28,96	4,60			
	Lise	50	29,14	5,09			
	Önlisans	17	26,17	4,78	1,318	,266	
	Lisans	14	27,42	4,21			
	Lisansüstü	-					
	Toplam	150	28,51	5,13			
Akademik Sosyal Yeterlik	İlkokul(1)	40	19,20	3,59			
	Ortaokul(2)	29	19,20	3,14	3,816	,006	1>4
	Lise(3)	50	17,28	3,29			
	Önlisans(4)	17	16,35	3,37			

	Lisans(5)	14	19,07	4,08		
	Lisansüstü(6)	-				
	Toplam	150	18,22	3,56		
Akademik İtibar	İlkokul	40	14,77	3,19		
	Ortaokul	29	14,89	2,54		
	Lise	50	14,26	2,87		
	Önlisans	17	13,00	2,73	1,524	,198
	Lisans	14	14,85	2,50		
	Lisansüstü	-				
	Toplam	150	14,43	2,87		
Akademik Motivasyon	İlkokul	40	14,52	3,16		
	Ortaokul	29	14,72	2,98		
	Lise	50	13,64	3,24		
	Önlisans	17	13,52	2,57	,952	,436
	Lisans	14	13,92	2,33		
	Lisansüstü	-				
	Toplam	150	14,10	3,03		
Akademik Sosyal Doyum	İlkokul	40	13,42	3,47		
	Ortaokul	29	13,10	3,28		
	Lise	50	13,54	2,85		
	Önlisans	17	12,76	3,17	,455	,768
	Lisans	14	14,14	2,93		
	Lisansüstü	-				
	Toplam	150	13,39	3,13		
Akademik Özgüven Ölçeği	İlkokul	40	90,70	16,86		
	Ortaokul	29	90,89	12,76		
	Lise	50	87,86	13,96		
	Önlisans	17	81,82	14,32	1,337	,259
	Lisans	14	89,42	14,06		
	Lisansüstü	-				
	Toplam	150	88,66	14,70		

Tablo 8 incelendiğinde Baba eğitim durumuna göre yapılan analizlere göre, aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeğinin akademik sosyal yeterlilik hariç diğer boyutları (akademik öz-yeterlilik inancı, akademik itibar, akademik motivasyon ve akademik sosyal doyum) arasındaki analizlerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Akademik sosyal yeterlilik boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). İlkokul ve önlisans düzeyi eğitime sahip ebeveynlere sahip katılımcılarda akademik sosyal yeterlilik düzeyleri ilkokul düzeyindekilerin lehine olacak şekilde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının gelir durumu değişkenine göre yapılan ANOVA testi tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Gelir Durumu Değişkenine Göre Aile Yaşam Doyumu Ölçeği ile Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

	Gelir Durumu	N	Ort.	Ss.	F	p	Gabriel
Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	Düşük	18	115.83	36.27	.450	.639	
	Orta	119	123.20	32.83			
	Yüksek	12	118.83	28.52			
	Toplam	149	121.95	32.83			
Akademik Öz-Yeterlik İnancı	Düşük	18	27.44	4.98	3.881	.023	2>3
	Orta	119	29.05	5.19			
	Yüksek	12	25.08	2.90			
	Toplam	149	28.54	5.13			
Akademik Sosyal Yeterlik	Düşük	18	18.83	3.31	2.053	.132	
	Orta	119	18.35	3.60			
	Yüksek	12	16.33	3.20			
	Toplam	149	18.24	3.56			
Akademik İtibar	Düşük	18	14.72	2.19	1.893	.154	
	Orta	119	14.56	3.00			
	Yüksek	12	12.91	2.15			
	Toplam	149	14.44	2.88			
Akademik Motivasyon	Düşük	18	12.88	2.84	3.879	.023	2>3
	Orta	119	14.45	3.06			
	Yüksek	12	12.58	2.10			
	Toplam	149	14.11	3.03			
Akademik Sosyal Doyum	Düşük	18	12.33	3.48	1.464	.235	
	Orta	119	13,61	3,13			
	Yüksek	12	12,91	2,50			
	Toplam	149	13,40	3,14			
Akademik Özgüven Ölçeği	Düşük	18	86,22	13,82	3,008	,052	
	Orta	119	90,04	14,97			
	Yüksek	12	79,83	9,88			
	Toplam	149	88,75	14,71			

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği toplam alt boyutları olan akademik sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik sosyal doyum ve toplam boyut açısından gelir düzeyi grupları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Gelir durumu değişkeni için yapılan analize göre, akademik öz-yeterlik inancı ve akademik motivasyon ölçekleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Orta gelir düzeyine sahip olan grubun akademik öz-yeterlik inancının ve akademik motivasyonun yüksek gelir düzeyine sahip gruptan daha yüksek olduğu söylenebilir.

Aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik özgüven ölçeği alt boyutları ve toplam boyutu ortalama puanlarının korelasyon analizi tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Aile Yaşam Doyumu Ölçeği Ve Akademik Özgüven Ölçeği Boyutlarının Korelasyon Analizi Bulguları

		Akademik Öz-Yeterlik	Akademik Sosyal Yeterlik	Akademik İtibar	Akademik Motivasyon	Akademik Sosyal Doyum	Akademik Özgüven Ölçeği
Aile Yaşam Doyumu Ölçeği	r	.291**	.257**	.255**	.201*	.203*	.298**
	p	.000	.002	.002	.014	.013	.000
	N	150	150	150	150	150	150

Bu tabloya göre, aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik öz-yeterlik inancı, akademik sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon, akademik sosyal doyum ve akademik özgüven ölçeği toplam boyutu arasında istatistiksel olarak zayıf ilişkili korelasyonlar bulunmaktadır ($p < 0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sonuç olarak, Aile yaşam doyumu ölçeğinde, erkeklerin ve kadınların puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde ise bulguları destekler nitelikte, Cavga (2019) tarafından yapılan çalışmada aile yaşam doyumunun cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Aile yaşam doyumu cinsiyet değişkeni yönüyle incelendiğinde kızlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Ermiş, 2019). Akademik özgüven ölçeği ve boyutlarında da cinsiyet değişkeni ile anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde, Ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre akademik özgüven düzeyi alt boyut puanlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Çağlar, 2023). Özcan (2021), tarafından geleneksel Türk okçuluğu yapan ergenler çalışma grubunda yaptığı çalışmada akademik özgüven düzeyleriyle cinsiyet değişkeni ile farklılaşmadığını tespit etmiştir. Bireylerin aile yaşam doyumu ve akademik özgüvenlerinin kadın ve erkek cinsiyeti bakımından anlamlı farklılığa sebep olmamaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışmada ailesi ile aynı şehirde okuyan katılımcıların aile yaşam doyumu ölçeği ve akademik özgüven ölçeği üzerinde yapılan analizler incelenmiştir. Elde edilen verilere göre, ailesi ile aynı şehirde okuyan katılımcıların aile yaşam doyumu ve akademik özgüven düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, ailesinin yaşadığı şehirde okuyan bireylerin aile yaşam doyumu ve akademik özgüveni düzeylerinin okudukları şehirle doğrudan ilişkili olmadığı söylenebilir.

Sonuç olarak, yapılan analizler sonucunda yaş grupları arasında Aile Yaşam Doyumu Ölçeği puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Literatür incelendiğinde; Ermiş (2019) tarafından, lise öğrencilerinin aile yaşam doyumu düzeyleri üzerine yaptığı çalışmasında aile yaşam doyumu düzeyinin yaş değişkeni açısından incelenmesi sonucunda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bir diğer aile yaşam düzeyi üzerine yapılan çalışma sonucunda ise aile yaşam doyumunun yaş değişkenine göre farklılaşmadığı gözlemlenmiştir (Cavga, 2019). Yaş grupları arasında yapılan Akademik özgüven ölçeği ve boyutları puanlarında ise; Akademik sosyal yeterlik boyutunda da yaş grupları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ancak, Akademik Öz-Yeterlik İnancı, akademik itibar, akademik motivasyon, akademik sosyal doyum boyutları ve akademik özgüven ölçeği olan toplam boyutta yaş grupları arasında anlamlı farklar tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, yaş gruplarının Akademik Öz-Yeterlik İnancı, Akademik İtibar, Akademik Motivasyon, Akademik Sosyal

Doyum ve Akademik Özgüven ölçütlerinde farklı düzeylerde performans sergilediğini göstermektedir.

Sonuç olarak, farklı bölümlerdeki katılımcılar arasında Aile yaşam doyumunu ölçeği açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu durum, farklı bölümlerdeki katılımcıların genel olarak benzer bir düzeyde aile yaşamından tatmin olduklarını göstermektedir. Akademik özgüven ölçeği ve boyutlarıyla ilgili olarak ise, bölümler arasında genel anlamda akademik öz-yeterlik inancı, akademik sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon ve akademik özgüven açısından anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır. Ancak, akademik sosyal doyum boyutunda bölümler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Sonuç olarak beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü ile antrenörlük eğitimi bölümünde eğitim alan katılımcıların spor yöneticiliği bölümünde eğitim alan katılımcılara göre akademik sosyal doyumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların anne-baba eğitim durumlarının aile yaşam doyumunu ölçeği ile yapılan analizde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bireylerin aile yaşam doyumunu düzeylerinin anne ve babanın eğitim düzeyiyle etkili olmadığı söylenebilir. Akademik özgüven boyutunda ise akademik sosyal yeterlilik boyutu haricinde diğer boyutlarda anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Akademik sosyal yeterlilik boyutunda ise bireylerin baba eğitim durumunun ilköğretim düzeyinde olanlarda daha yüksek olduğu ve önlisans durumundaki bireylerin akademik sosyal yeterliliklerinin düşük olduğu gözlemlenmiştir. Literatür incelenmesinde ise annenin ya da babanın eğitim durumunun bireyin aile yaşam doyumları üzerinde bir farklılık oluşturmadığı gözlemlenmiştir (Ermiş, 2019). Yalçın (2022) tarafından yapılan ortaokul öğrencileri çalışma grubundaki çalışmada anne ve babanın eğitim durumunun akademik özgüven düzeyi üzerinde farklılık oluşturmadığı gözlemlenmiştir.

Bu çalışmada, aile yaşam doyumunu ölçeği ile akademik özgüven ölçeğinin alt boyutları olan akademik sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik sosyal doyum ve toplam boyut açısından gelir düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu bulgular, gelir düzeyi ile ölçülen belirli akademik ve sosyal boyutlar arasında doğrudan bir ilişki olmadığına işaret etmektedir. Ancak, gelir durumu değişkeni için yapılan analizde, akademik öz-yeterlik inancı ve akademik motivasyon ölçekleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Özellikle, orta gelir grubu ile yüksek gelir grubu arasında akademik öz-yeterlik inancı ve akademik motivasyon boyutları açısından belirgin bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgular, gelir düzeyinin özellikle bireylerin akademik öz-yeterlik inancı ve motivasyonları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Literatür incelendiğinde; Geleneksel Türk okçuluğu yapan ergenler üzerinde yaptığı çalışmada sonuçlarımıza karşı olarak akademik öz-yeterliliğin gelir düzeyi yüksek olanların orta düzeyde olanlara göre daha fazla olduğunu söylemektedir. (Özcan, 2021).

Bu sonuçlara göre, gelir düzeyi değişkeninde orta düzeydeki ve yüksek düzeydeki bireylerin akademik öz-yeterlilik inancı ve motivasyon düzeyleri arasında fark bulunduğu gözlemlenmektedir. Gelir düzeyi değişkeninin bireyin öz-yeterlilik inancı ve motivasyon düzeylerinin bireyin gelir düzeylerinin belirli psikolojik özellikler arasındaki ilişkinin karmaşıklığını vurgulamakta ve daha detaylı çalışmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, aile yaşam doyumu ölçeği ile akademik öz-yeterlik inancı, akademik sosyal yeterlik, akademik itibar, akademik motivasyon, akademik sosyal doyum ve akademik özgüven ölçeği toplam boyutu arasında istatistiksel olarak zayıf ilişkili korelasyonlar bulunmaktadır. Aile yaşam doyumu ile akademik özgüven ölçeği arasında belirli bir bağlantı olduğunu göstermektedir. Ancak, bulunan ilişki zayıf düzeydedir, bu da aile yaşam doyumunun akademik özgüvenin bazı yönleriyle ilişkili olabileceğini ancak bu ilişkinin gücünün düşük olduğunu göstermektedir. Aile yaşam doyumunun, akademik özelliklerin belirli yönleriyle bağlantılı olması, bireylerin aile içindeki memnuniyet düzeylerinin, akademik performansları veya öz-yeterlik inançları gibi akademik özelliklerini etkileyebileceği fikrini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bu ilişkinin nedenleri net olmamakla birlikte bu ilişkinin doğası üzerine daha kapsamlı ve derinlemesine çalışmaların yapılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Akyol, S. U. (2013). Boşanmış ve Boşanmamış Aileye Sahip Ergenlerin Yalnızlık, Yaşam Doyumu, Sosyal Destek ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Arseven, A. (1986). Çocukta benlik gelişimine ailenin etkisi ve çocuğun okuldaki başarısı. *Eğitim ve Bilim*, 10(60).
- Ayan, S. (2011). Okulda disiplin cezası alma, ailede şiddete uğrama. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12(2).
- Aykaç, M. (2019). Aile yaşam doyumuyla çocuk yaşam kalitesi arasındaki ilişki (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Antalya.
- Başoku Doğan, Ö. ve Doğan, N. (2005). Akademik benlik kavramı ölçeğinin ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavını yordama geçerliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 53-62.
- Bayer, A. (2013). Değişen Toplumsal Yapıda Aile. Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 4(8): 101- 129.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. *Readings on The Development of Children*, 2 (1), 37-43r
- Budak, S. (2000). Psikoloji Sözlüğü. Ankara: Bilim ve Sanat Y.
- Byrne, B.M. (1984). "The General Academic Self-Concept Nomological Network: A Review of Construct-Validation Research", *Review of Educational Research*, 54.
- Cavga, Z. (2019). Lise öğrencilerinde aile yaşam doyumu ile psikolojik dayanıklılık ve sosyal medya kullanım bozukluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi) İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Çağlar N. (2023), Ortaokul öğrencilerinin akademik özgüvenleri ile fiziksel aktiviteye katılım motivasyonlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Trabzon Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Trabzon.

- Çalışkan, M., Toker, M., ve Özbay, Y. (2017). Aile Yaşam Doyumu Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 1-9.
- Dağlı, A., ve Baysal, N. (2016). Yaşam Doyum Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59), 1250-1262.
- Dil, S., ve Bulantekin, Ö. (2011). Hemşirelik öğrencilerinde akademik başarı düzeyi ile aile işlevselliği ve kontrol odağı arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Psikiyatri Hemşirelik Dergisi*, 2(1), 17-24.
- Ermış, B. S. (2019). Lise öğrencilerinin bağlanma stilleri, aile yaşam doyumları ve duygusal özerlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fakirullahoğlu P. (2016). Öznel Aile Mutluluğu Ölçeği Geliştirilmesi ve Güvenirlik Geçerlik Çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi. Erzurum.
- Gür, H. ve Küçüköğlü, S., (1992). *Yaşlılık ve fiziksel aktivite*, Roche Yayınları, 9.
- Haybron D.M. (2004). Happiness and The Importance of Life Satisfaction, Delivered at the Department of Philosophy, University of Arizona. 1-22. Erişim: 20.05.2019. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.199.9197&rep=rep1&type=pdf>
- Kalkan, A., Bakioğlu, F., & Toprak, Y. (2020). Akademik Özgüven Ölçeğinin (AÖÖ) Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(225), 319-342.
- Larson, J. H. and Holman, T. B. (1994). Premarital Predictors of Marital Quality and Stability. *Family Relations*, 43 (2). 228-237.
- Mavili-Aktaş, A. (2004). Aile Terapisinde Sosyal Hizmet Yaklaşımı. *Aile ve Toplum*, 2(7),33-43.
- Nazlıçipek, N. (2007). *Onuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarılarını Açıklayıcı Bir Model Çalışması*. Yıldız Teknik Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J. and Tobin, S. S. (1961). The Measurement of Life Satisfaction. *Journal of Gerontology*. 16 (2), 134-143.
- Ozankaya, Ö. (1996). *Toplumbilim*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Özcan, K. (2021). *Geleneksel Türk okçuluğu yapan ergenler ile yapmayan ergenlerin sosyal kaygı ile akademik özgüvenleri arasındaki ilişki* (Master's thesis, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi).
- Pehlivan, O. (2017). Aile tanımı ve ilişkilerinin toplumsal olarak inşası.
- Sadeghi, A., Niayfar, G. H., Azizi, S., & Nejad, D. A. (2016). Investigation of the role of the university in students' academic self confidence, university of guilan, faculty of humanities. *Scientific Research Publishing*, 130-139.
- Saracaloğlu, A., ve Varol, S. (2007). Beden eğitimi öğretmeni adaylarının yabancı dile yönelik tutumları ve akademik benlik tasarımları ile yabancı dil başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(1), 39-59.
- Seligman, M. E. P. (2007). Gerçek mutluluk. (Çev. S. Kunt). Ankara: HYB Yayınları.

- Senemoğlu, N. (2007). *Geliřim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Swick, K. J. And Williams, R. D. (2006). An Analysis of Bronfenbrenner's Bio-Ecological Perspective for Early Childhood Educators: Implications for Working with Families Experiencing Stress. *Early Childhood Education Journal*, 33 (5), 371-378.
- Şen, Z. (2018). *Öğrenci ve öğretim-öğrenme süreci özelliklerinin fizik dersi öğrenme düzeyini yordama gücü* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Şirinkan, A., (2002). *Özel öğretim yöntemleri (I-II)*, Sefa Kırtasiye Matbaa, Erzurum.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., and Ullman, J. B. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston, MA: pearson.
- Taşdelen-Karçkay, A. (2016). Family Life Satisfaction Scale-Turkish version: Psychometric Evaluation. *Social Behavior and Personality: an International Journal*, 44(4): 631-639.
- Yavuzer, H. (1992). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yetim, Ü. (1991). *Kişisel Projelerin Organizasyonu ve Örüntüsü Açısından Yaşam Doyumu* (Yayımlanmamış Doktora Tezi).Ege Üniversitesi, İzmir.
- Vealey, R. S. (1986). Conceptualization of Sport-Confidence and Competitive Orientation: Preliminary Investigation and Instrument Development. *Journal of Sport Psychology*, 8(3), 22